

Fylkesmannen i Oppland

MØTEREFERAT		Dato: 22. juni 2018	
Rovviltneemnda i region 3/Oppland			
Møtet innkalt av	Sekretariatet v/Fylkesmannen	Referent	Sidsel Røhnebæk
Møtedato	21. juni 2018	Møtetid	Kl. 13:00 – 14:20
Møtested	Rondablikk hotell, Nord-Fron	Møteleder	Aud Hove
Deltakere	Medlemmer i rovviltneemnda: Aud Hove, Kari-Anne Jønnes, Ivar Vistekleiven og Trygve Brandrud Fylkesmannen: Harald Klæbo, Vebjørn Knarrum, Benedicte Broderstad og Sidsel Røhnebæk.		
Ikke tilstede	Mariann Isumhaugen, varamedlem var innkalt, men kunne ikke møte		
Tilhørere	Kristina Hegge (OB), Astrid Olstad (OBS), Pål Kjørstad (OSG), Marie Skavnes (Mattilsynet), Johan Ludvig Dalsegg, Hilde Hammer og Hilde Heide Baukhol(MGL), Lars Ole Auglestad, Marte Dybdal og Jonny Mathisen		

Åpen post 13.00 - 13.15

Innlegg ved Marie Skavnes (Mattilsynet), Kristina Hegge(Oppland Bondelag) og Pål Kjørstad (OSG)

Saksliste:

24/18 Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste godkjent

25/18 Godkjenning av referat fra møte 3. mai og 11. juni 2018

Referatene godkjent

26/18 Orienteringer

Bestandsstatus

Gaupe:

Rovdata har beregnet gaupebestanden i Norge for 2018, før kvotejakt. I Oppland er det påvist 6 familiegrupper, 3 innenfor og 3 utenfor gaupesona. Oppland er på bestandsmål med et snitt på 4,8 familiegrupper siste tre år. På landsbasis er 10 familiegrupper færre enn bestandsmålet på 65 familiegrupper. Se tabell under.

Oversikt over antall årlige familiegrupper fordelt på hver forvaltningsregion

Forvaltningsregion	Bestandsmål	Bestandsstatus (før jakt)			
		2016	2017	2018	Gjennomsnitt
Region 1 (Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Vest-Agder)	-	0	0	0	0
Region 2 (Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder)	12	9,5	9	15	11,2
Region 3 (Oppland)	5	3.5	5	6	4.8
Region 4 (Oslo, Akershus og Østfold)	6	1.5	1.5	1.25	1.4
Region 5 (Hedmark)	10	7.5	9.5	7.25	8
Region 6 (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag)	12	14.5	18.5	15.5	16.2
Region 7 (Nordland)	10	6.5	6	8.5	7
Region 8 (Troms og Finnmark)**	10 (4)	9(3)	6(0)	4(1)	6.3 (1.3)
Hele landet	65	52	55.5	57.5	55

Ulv:

Det ble vinteren 2017/18 registrert 70-71 ulver som kun holdt til innenfor Norges grenser. I tillegg ble det registrert 45 ulver som lever i grenserevir på begge sider av riksgrensen mot Sverige. Til sammen er det påvist 115-116 ulver med helt eller delvis tilhold på norsk areal forrige vinter.

I 2017 ble det født valpekull i åtte helnorske revir, samt fem kull i grenserevir og 28 kull i helsvenske revir. Ettersom valpekull født i grenserevir teller som et halvt kull, tilsvarer dette 10,5 kull i Norge. Det er foreløpig usikkert hvor mange valpekull som er født i Skandinavia i 2018. De aller fleste kull blir først påvist når det blir sporsnø.

Bestandsmål for ulv er 4 – 6 årlige ulvekull i Norge og i grenserevir, hvorav minst tre kull skal være født i helnorske revir. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes. Videre skal ulvekull som fødes i grenserevir medregnes med en faktor på 0,5. Bestandsmålet for ulv ble endret 20. juni 2016. Fram til da var bestandsmålet tre årlige ulvekull i helnorske revir innenfor forvaltningsområdet for ulv. (Se mer informasjon fra Rovdata)

Bjørn:

Antall beregnede ynglinger av bjørn i Norge (6 ynglinger) ligger langt under det nasjonale bestandsmålet for bjørn (13 ynglinger). Det er ikke påvist ynglinger av bjørn i Oppland i nyere tid. Regionen har i de siste årene hatt forekomst av en del streifindivider av bjørn, men også av individer som har hatt opphold i lengre tid i fylket. Det er påvist overvintringer av bjørn siste gang i 2015 (Ringebu/Stor-Elvdal), men ikke i de to vintrene forut for dette. En bjørn overvintret i 2016/17 i Stor-Elvdal kommune, noen hundre meter fra grensen mot Ringebu.

Alle individene som er registrert på DNA i region 3 er hannbjørner. Det ble felt en bjørn på skadefelling i juli 2013, i Ringebu kommune. Det ble felt 2 bjørner på skadefelling i mai i 2014 (Gausdal og Øyer). Etter dette er det ikke felt bjørn på skadefellingstillatelser i Oppland. Antall positive DNA-prøver fra Oppland har gått ned fra 50-60 tidligere til ca 10 i 2015/16 og bare 2 i 2017. Dette gjenspeiler at aktiviteten og antall bjørn i fylket har gått ned.

Jerv:

Rovdata vil komme med rapport om jervebestanden i Oppland i august 2018. Per dato er det dokumentert/antatt 3 ynglinger av jerv i Oppland hvor 2 er i Skjåk og 1 i Lom.

Skadesituasjon per 21. juni 2018

SNO har per dato undersøkt 103 tilfeller. På samme tid i 2017 hadde SNO undersøkt 209 tilfeller, og av dette var 111 sau tapt til ulv på Gran/Toten.

	Jerv	Gaupe	Bjørn	Kongeørn	Ulv	Fredet rovvilt	Ikke rovvilt
2017		4	6	11	111	2	33
2018		1	4	5	33	1	18

Av tilfeller som er dokumentert ikke fredet rovvilt er fordelingen av årsak slik:

	Rev	Hund	Sykdom	Ukjent
2017	8	5	2	22
2018	4	11		25

Det største skadeomfanget er per dato i Øyerfjellet med årsak en ulv, som ble felt 13.juni.

Skadefellingstillatelser våren 2018

Art	Område	Varighet	Felling
Ulv	Gausdal, Øyer og Ringebu	17.mai -23.mai	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	27.mai -1. juni	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	01.juni -6. juni	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	7. juni -12. juni	
Bjørn	Øyer	9. juni -12. juni	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	12. juni- 14. juni	
Ulv	Deler av Øyer, Ringebu, Lillehammer, Ringsaker, Løten, Åmot og Stor-Elvdal	13. juni-18.juni	En ulv felt 13. juni
Bjørn	Deler av Gausdal, Nordre Land, Etnedal, nord-aurdal, Øystre Slidre, Nord-Fron, Sør-Fron og Øyer	14. juni-18.juni	
Bjørn	Deler av Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu og Stor-Elvdal	15. juni-19.juni	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	21. juni-27.juni	

I Lunner og Jevnaker har det vært jevnlig dokumentasjon av ulv på viltkamera, med minst 5 bilder. Det ble dokumentert en del tap av sau rundt 26.- 28. mai som tilhørte besetning i Buskerud. Seinere er det dokumentert tre lam drept av sau som tilhører besetninger i Lunner/Jevnaker beitelag. Det er tilbudt kompensasjon for utsatt slipp i perioden 28. mai til 12. juni for beitebrukere i Lunner/Jevnaker beitelag, samt midler til forsterket tilsyn, i samarbeid med landbrukskontoret for Hadeland. DNA viser at ulven på Hadeland er ei 2 år gammel tise fra Sverige. (Farne-Vestmannland).

I Øyerfjellet, nær Bøsetra, ble det på viltkamera tatt bilde av ulv på dagen 13. juni. Ulven ble felt nær midnatt samme dag. Rundt 30 sau er drept/avlivet grunnet ulv og rundt 20 lam er fortsatt savnet. I samme område og tidsrom ble det dokumentert 5 søyer drept av bjørn.

Korrespondanse

	Dato	Fra	Til	Tema	Til orien- tering	Utført/ besvart	Til opp- følging
1	24.04.18	Klima- og miljø- departementet	Adresseliste	Skadefelling og ekstraordinære uttak av ulv	x		
2	04.05.18	Ordfører i Nord- Fron, Sør-Fron og Ringebu	Miljødirektoratet	Anmodning om skadefelling av bjørn og jerv – beitesesongen er straks i gang		x	
3	07.05.18	Rovviltneemnda i region 3	Miljødirektoratet	Uttak av resterande kvote for jerv		x	
4	09.05.18	Miljø-direktoratet	Sør-Fron kommune	Avslag på søknad om skadefelling av bjørn i deler av Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu og Sel kommune, Oppland fylke	x		
5	16.05.18	Miljø-direktoratet	Sør-Fron kommune	Avslag på søknad om skadefelling av jerv i deler av Oppland våren 2018	x		
6	21.05.18	Miljø-direktoratet	Adresseliste	Informasjon om genetisk viktige ulver og beredskap samt oppdrag om samarbeid på tvers av kommuner og fylker	x		
7	24.05.18	NOAH – for dyrs rettigheter og Foreningen våre rovdyr	Rovviltneemnda i region 3	Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling på gaupe, brunbjørn, jerv og ulv i region 2018/2019			x
8	01.06.18	Miljø-direktoratet	Sør-Fron kommune	Avslag på søknad om skadefelling på bjørn i deler av Øyer, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu og Sel kommuner i Oppland fylke	x		
9	11.06.18	Rovviltneemnda i region 3	Klima- og miljø- departementet	Rovviltneemnda i region 3 – Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv 2018/2019		x	

10	11.06.18	Rovviltnemnda i region 3	Klima- og miljø-departementet	Klage av NOAH og FVR på kvote om betinget skadefelling av rovdyr i region 3 i 2018/2019		x	
11	19.06.18	Rovviltnemnda i region 2 /Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder	Adresseliste	Vedtak om lisensfelling av jerv og ulv i region 2 Sør-Norge i 2018/2019	x		

FKT/Økonomi

Det ble orientert fra utsendt notat

I løpet av april og tidlig mai ble 40 søknader om FKT-midler behandlet og besvart med bakgrunn i budsjett vedtatt av rovviltnemnda 12. mars 2018.

1. Forenklet budsjett

Budsjett	Forenklet per 20. juni	forbruk 25. april	forbruk 20. juni
kom/beitelag	2 270 000		
prosjekter	980 000		
akutte tiltak	1 200 000	*200 000	400 000
skadefelling	900 000	'40 000	480 000
	5 350 000	240 000	

- Kompensasjon etter ulv på Toten/Hadeland
- Skadefelling jerv i februar i Fron

2. Bruk av akutte midler per 21. juni

	Akutt vår/sommer 18				
18/1422	Lunner og Jevnaker	Tilsyn pga ulv	25 000	5. juni	
18/1422	Lunner og Jevnaker	Utsatt slipp	150 000	28. mai-12.juni	estimert
18/1385	Landb.lhmr/øyer	gjeterhund og kadaverhund ulv	25 000	18. juni	
	Sum		200 000		

3. Bruk av midler til skadefelling per 21. juni

Skadevolder	Antall skadefellingsvedtak	Løyd ramme	Dato
jerv	1	75 000	februar
bjørn	3	90 000	fra 12. juni
ulv	6	315 000	fra 11. mai
sum		480 000	

Infobrosjyrer 2018

Årets utgave av informasjonsbrosjyrer ble sendt ut 11.juni til om lag 1 450 mottakere.

Vedtak:

Brev og orienteringen tas til etterretning

27/18 Lisensfellingskvote ulv 2018/2019

Det vises til saksframlegget der sekretariatets forslag var en lisensfellingskvote for ulv på 4 dyr.

Aud Hove foreslo kvote på 6 ulv, og det ble enstemming vedtatt av rovviltnemnda. Nemnda viser til sekretariatet sin innstilling når det gjelder bakgrunn og begrunnelse for vedtaket. Avviket fra sekretariatets innstilling i vedtaket begrunnes med følgende:

«Nemnda endrar frå 4 til 6 dyr i lisensfellingskvota for ulv med grunngjeving at ulvebestanden framleis er aukande når det gjeld tal på ynglingar. Nemnda i region 3 har registrert ein aukande aktivitet av ulv i fylket den fyrste delen av beitesesongen 2018. Nemnda hadde også ei lisensfellingskvote på 7 dyr i 2017/18 og vedtok ei skadefellingskvote på ulv i på 6 dyr for 2018/19.»

Vedtak:

Rovviltnemnda har etter naturmangfoldlovens § 18, jf. §§ 4, 7 og 10 i rovviltforskriften myndighet til å fastsette lisensfellingskvote for ulv i region 3 (Oppland).

Rovviltnemnda vedtar en kvote på 6 - seks ulver i region 3 (Oppland) uten noen nærmere regioninndeling for 2018/2019. Rovviltnemnda kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det. Av hensyn til bestandssituasjonen og den genetiske variasjonen i bestanden, bør en vurdere tiltak slik at en ikke feller et individ som stammer fra den finsk – russiske bestanden.

Eventuelle endringer av områdegrenser og fordeling av gjenværende kvote underveis i fellingsperioden skal sekretariatet avklare med leder av nemnda. Bakgrunn og begrunnelse går fram av saksframlegget fra sekretariatet.

28/18 Samordningsoppdraget jerv – status og framdrift

Nina skulle levert en sluttrapport innen 15. juni etter innspill fra møtet på Gardermoen 13. mars angående samordningsoppdraget for jerv i Sør-Norge. Frist for sluttrapport er utsatt til 15. august og rapporten skal derfor behandles på neste nemndsmøte 23. august.

Vedtak: Sluttrapport fra NINA skal behandles 23. august

29/18 Nemndas kommentar til oppfølging av rovdyrforliket

Rovviltnemndas leder Aud Hove har sendt ut utkast til brev som nemnda skal diskutere per epost og behandle videre.

Av hovedpunkt nevnes:

1. For rovviltnemnda i region 3, Oppland, er det viktig å påpeike at dei virkemidla lisensfellingsprosjektet for jerv har prøvd ut må vidareførast om lisensfelling skal vere hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringa.
2. Det må gjennomgåast og vurderast i større grad korleis miljøforvaltninga skal fylgje opp pkt 2.2.4 som peiker på at miljøforvaltninga, så langt det er mogleg, skal sørge for at resterande kvote blir teke ut i dei områda lisensfellingskvote er gjeve.
3. Det tosidige målet er viktig for beitenæringa og for Oppland som stort beitefylke. Som det står i rovviltforliket; *Dyr på utmarksbeite har mange positive kvalitetar, og det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomheit i landbruket i område med rovvilt.* Beitenekt skal vere det siste virkemiddel ein tyr til. Der ein må gje beitenekt på grunn av omfattande skade av rovvilt, må

forvaltninga få og bruke alle virkemiddel ein kan for å ta ut skadedyret som fører til beitenekten.

Vedtak: Hovedpunktene tas til orientering

30/18 Lisensfellingsprosjektet jerv

Styringsgruppa for lisensfellingsprosjektet jerv hadde møte 6. juni for å oppsummere prosjektet og for å diskutere veien videre. Det er Oppland jeger og fisk som er prosjekteier og Tom Rune Engen har frå prosjektets start høst 2014 og fram til i dag vært prosjektleder, og har skrevet en sluttrapport. Prosjektet oppsummeres som vellykket, sjøl om det er forholdsvis liten uttelling på å få tatt ut vedtatt jervekvote på lisensfelling. Det har vært viktig å få bruke nye tekniske hjelpemiddel som kunstig lys og elektronisk overvåking av bås, og det har vært viktig med god og forbedret organisering av buer, åteplasser og mannskap. NJFF-Oppland vil gjennomgå rapporten og komme med forslag til ny organisering for lisensfelling av jerv i Oppland.

Skadefelling av jerv inn i lisensfellingsperioden ble også diskutert. Rovviltnemnda har sendt brev til KLD om dette tidligere. Rovviltnemnda ønsker et møte om dette med Klima- og miljøminister Ola Elvestuen i løpet av høsten.

Vedtak: Prosjektrapporten sendes KLD

31/18 Eventuelt

- Lisensjakt for bjørn starter 21. august. Nemnda må vedta kvote tidlig i august, og det vil bli kalt inn til et telefonmøte for dette 10. august.
- Nemndsleder Aud Hove er tilgjengelig på telefon i hele sommer, bortsett fra perioden 16. juli til 22. juli (uke 29). De øvrige nemndsmedlemmer er tilgjengelige på telefon i hele sommer.
- Rullering av forvaltningsplanen. Den første forvaltningsplanen for region 3/Oppland ble vedtatt i 2006 og den neste i 2012. Ny rullering av forvaltningsplanen har vært omtalt ved flere anledninger, men blitt skjøvet fram fordi nemnda har ventet på konklusjon av samordningsoppdraget for jerv i Sør-Norge, venter på resultat av evalueringsarbeidet med regionale rovviltnemnder m.m., venter på riksrevisjonens rapporter om rovviltforvaltningen og hva som skjer med inndeling av regioner og rovviltnemnder ved fylkessammenslåing.

Neste møte i rovviltnemnda blir telefonmøte 10. august, kl. 10.00 og ordinært nemndsmøte 23. august, kl. 10.00 -13.00 på Statens hus, Lillehammer.

Annet

I forkant av nemndsmøtet på Rondablikk hotell, fra kl. 09.30 -12.315, ble rovviltnemnda orientert om prosjekter i Vest-Fron med bruk av radiobjøller på lam og ekstra tilsyn med kadaverhundekvipasjer, samt tur til Bergemillom og Nysetra i Frydalen for orientering om utfordringer med jerv i beitelag som både er innenfor og utenfor jerveprioritert område og om lisensfelling av jerv – bruk av bås og åte. 21 deltakere.